

Editorial

SOVAK: ČR nesplní normy na čištění odpadních vod

Česko nesplní normy na čištění odpadních vod, k jejichž plnění se zavázala při vstupu do Evropské unie. Vodohospodářské projekty nestihnou v termínu do konce roku 2010 realizovat zhruba 25 % země včetně Prahy. Informoval o tom předseda představenstva Sdružení oborů vodovodů a kanalizací ČR (SOVAK) František Barák. Z 530 aglomerací s více než 2000 obyvateli jich 47 nemá územní rozhodnutí, a realizaci projektu tak nemohou stihnout.

Problémy mají zejména menší aglomerace, důvodem je nedostatek peněz a také stavebních kapacit. Podle odhadů sdružení je v ČR potřeba na dokončení vodohospodářských projektů kolem 100 mld. Kč. Odhady ministerstva

zemědělství jsou však zhruba poloviční. „Ministerstvo ale počítá s cenami na úrovni roku 2006 a navíc nepočítá se 100% splněním norm, ale s nižší úrovní,“ upozornil Barák.

SOVAK, který reprezentuje firmy zajišťující dodávky vody pro 9 milionů obyvatel v zemi, navíc upozorňuje na to, že dotace nekryjí plně náklady. Někteří investoři na ně také kvůli přísným podmínkám nedosáhnou, proto sdružení žádá jejich zmírnění. Další finance si na-

víc zřejmě budou muset investoři půjčit, což se v budoucnu promítne do růstu cen vody. Ta by se zejména v menších městech mohla podle Baráka zvýšit v průběhu několika let na dvojnásobek až trojnásobek.

„Abychom udrželi ceny vody na přijatelné úrovni, požádali jsme stát, aby pomohl formou půjček, žádnou odezvu ale nemáme,“ dodal

Barák. Jan Kříž z ministerstva životního prostředí je ale přesvědčen o tom, že by prostředky, které jsou k dispozici, měly stačit. V operačním programu Životní prostředí je zhruba 40 mld., dalšími 10 mld. přispěje na projekty ministerstvo zemědělství. „V současné době je rozděleno asi 20 mld. Kč a další výzvu připravujeme na jaro příštího roku,“ řekl novinářům Kříž. Podporu získalo na 200 projektů.

I kdyby se podle Kříže nepodařilo normy do roku 2011 splnit, bude mít zřejmě prostor projekty dokončit. Evropská komise prý řeší už od roku 2000 podobný problém s Francií, která také normy nespĺnila a zatím žádnou sankci nedostala. Kříž si myslí, že komise bude akceptovat připravené projekty a nebude 1. ledna 2011 podávat žalobu k evropskému soudu.

Češi podle názoru WWF výrazně zatěžují planetu

Bude-li spotřeba pokračovat nynějším tempem, pak bude lidstvo v půlce 30. let potřebovat na udržení životního stylu ekvivalent dvou zeměkouli. Píše se to ve studii, kterou zveřejnil Světový fond na ochranu přírody (WWF). Česko se pak řadí mezi patnáctku zemí, které prý planetu zatěžují vůbec nejvíce. Podle aktivistů mu v pořadí zhruba 150 států seřazených podle toho, jak Zemi zatěžují, patří 15. místo. Na každého Čecha připadá v tomto směru asi 5,5 globálního hektaru (gha). Slovensko je na 45. místě (asi 3,5 gha). Globální hektar je hektar s průměrnou světovou schopností produkovat zdroje a absorbovat odpady.

Aktivisté státy porovnávali na základě takzvané „ekologické stopy“ za rok 2005. To je „jednotka“ používaná ke srovnávání vlivu různých lidských činností na přírodu. Představuje plochu půdy, která je zapotřebí pro pokrytí energie a zdrojů, jež byly třeba na výkon určité aktivity – třeba výrobu jídla, elektriny či zpracování odpadů s tím spojených. „Naše globální stopa nyní překračuje schopnost planety obnovovat zdroje o asi 30%,“ řekl šéf WWF James Leape ve studii s názvem Žijící planeta (Living Planet Report 2008). Podle ní víc než tři čtvrtiny lidí světa žije v zemích, jejichž spotřeba překračuje regenerační schopnost Země. Aktivisté se domnívají, že bezstarostná spotřeba ohrožuje budoucí prosperitu lidstva a bude mít ekonomické dopady, včetně vysokých nákladů na potraviny, vodu či energii. Největší „ekologickou stopu“ mají USA a Čína. Při přepočtu na člověka ale na prvním místě figurují Spojené arabské emiráty následované USA a Kuvajtem. Právě v tomto ohledu ČR patří zmiňované 14. místo. Na opačném pólu figuruje chudé africké Malawi a válkou poničený Afghánistán. „Pokud by lidstvo mělo vůli, pak má možnosti, jak žít v rámci zdrojů, které planeta má,“ řekl Leape s tím, že ale svět musí přistoupit k rázným akcím.

Krátce

Další kontejnery pro Liberec

V Liberci přibude do konce roku 200 nových kontejnerů na tříděný papír a plastové láhve. Umístěny budou v lokalitách, kde současná kapacita sběrných míst nestačí. Ve stotisícovém městě je nyní 230 stanovišť tříděného sběru, kde jsou kontejnery na papír, sklo a plasty a také menší popelnice na směsný plast. Navíc mohou od letošního roku lidé na deseti místech odevzdat starý textil nebo obuv do speciálních bílých kontejnerů.

České Budějovice obnoví skládku

Českobudějovická radnice začala s rekultivací skládky Žákův lom u Hosína. Na území byl původně kamenolom. Od roku 1986 ale sloužil 10 let k ukládání odpadu. Na jeho obnovu získala radnice přes 9 mil. Kč z Evropské unie. Sanační práce přijdou na 6,5 mil. Kč. Likvidace ekologické zátěže potrvá přes půl roku až do května 2009.

Startovací balíček

V Karlovarském kraji bylo vyzváno už více než 125 tisíc domácností ke třídění odpadu. Podnětem je takzvaný Startovací balíček, který lidé dostali do svých schránek. V první etapě tak bylo loni firmou EKO-KOM jako pořadatelem kampaně osloveno kolem 51 tisíc domácností na Karlovarsku.

Nyní jsou stejným způsobem distribuovány balíčky téměř do 75 tisíc domácností ve zbývajících okresech Sokolovsko a Chebsko. Startovací balíčky se dostaly k více než 300 tisícům lidí, kteří v oslovených domácnostech v regionu žijí. Balíčky obsahují základní informace o třídění odpadu a plastové tašky na jeho ukládání. Přimo na taškách je napsáno, jak s odpadem naložit.

Lidé se mohou zúčastnit i soutěže. Stačí, když na sešlápnutou PET láhev nalepí kupon a vhodí ji do kontejneru na plast. Ve zpracovatelských zařízeních, kde odpad skončí, bude z označených lahví vylosováno deset výherců.

Chropyně zregeneruje skládku

Chropyně na Kroměřížsku hodlá zregenerovat starou skládku komunálního odpadu ležící za železničním přejezdem na okraji města ve směru na obec Zářičí. Je nutné, aby byla zabezpečena, neboť může do budoucna vykazovat nebezpečné vlivy na spodní vody, řekl starosta Chropyně Radovan Macháček. Náklady na akci činí 68 mil. Kč.

Odpady

V malešické spalovně se bude vyrábět elektřina

Malešická spalovna v Praze začne na přelomu let 2010 a 2011 vyrábět elektřinu. Na tiskové konferenci k desátému výročí existence spalovny to řekl její ředitel Aleš Bláha. Zařízení spalující komunální odpad tak bude fungovat nejen jako teplárna, ale i jako elektrárna.

„Elektrickou energii budeme dodávat do 20 tisíc pražských domácností,“ řekl Bláha. Do stejného počtu domácností už dnes spalovna dodává teplo. Za deset let existence se v Malešicích spálilo přes 2 miliony tun tuhých odpadů, z nichž vzniklo přes 543 tisíc tun škváry, což by prý stačilo na znovuvybudování dálnice z Prahy do Brna. Kromě toho bylo vyříděno necelých 32 tisíc tun železného šrotu. Podle Bláhy je ukládání odpadu na skládkách neekologické a hlavně neekonomické. „Odpad má výhřevnost rovnající se výhřevnosti hnědého uhlí, vyvážet jej na skládky je totéž, jako bychom hnědé uhlí vozili zpátky do dolů,“ uvedl. Odpad se v Malešicích spaluje při teplotě vyšší než 900 °C, vznikající pára ohřívá

vodu do rozvodů tepla. Do budoucna by pára měla rovněž pohnět lopatky turbíny o výkonu 17,5 MWh. Celkově bude dodávat do sítě 70 tisíc MWh ročně, vysvětlil Bláha.

Spalovna v minulosti významně snížila také produkci jedovatých dioxinů, které vznikají hlavně při spalování PVC. Zpočátku k jejich čištění využívala aktivního uhlí a exhalace dosahovaly 90 až 95 % povoleného limitu.

„Po instalaci katalyzátoru, který dioxiny termicky likviduje, jsme zhruba na 20 % povolených limitů. Ve srovnání s rokem 2000 jsme tak dosáhli redukce o 70 %,“ řekl Bláha. Instalace katalyzátoru má vést i k významnému snížení produkce oxidů dusíku.

Výstavba malešické spalovny začala v září 1988, provoz byl zahájen v říjnu 1998. Součástí objektu je i více než 177 metrů vysoký betonový komín, který je nejvyšší v Praze. Na renovaci a modernizaci bylo vynaloženo přes 720 mil. Kč. V roce 2002 spalovna zlikvidovala 5000 tun povodňového odpadu.

Kovohutě Příbram recyklují polypropylen z baterií

Kovohutě Příbram připravují recyklaci polypropyleny z vyřazených autobaterií. V současnosti ho firma spaluje. Nová technologie umožní polypropylen oddělit a znovu zpracovat. Jako druhotná surovina se pak vrátí do výroby baterií, řekl ředitel podnikové divize Recyklace Zdeněk Kunický.

Ročně příbramské kovohutě spálí asi 1500 tun polypropyleny z baterií. Nová technologie jim umožní z tohoto množství dvě třetiny zpracovat na druhotnou surovinu. Z jejího prodeje firma odhadem získá 12 mil.

Kč ročně. Náklady na vybudování nového zařízení, které budou obsluhovat ve dvou směnách vždy dva lidé, činí 18 mil. Kč. Podle Kunického by se tak investice měla do tří let vrátit. Dalším přínosem nové technologie je snížení emisí skleníkových plynů. Podle odha-

du by firma měla ročně vypustit do ovzduší zhruba o 2000 tun oxidu uhličitého méně než nyní. Hutě, které zpracovávají odpad podobnou technologií jako Kovohutě Příbram, jsou podle Kunického v Evropě pouze čtyři, včetně té příbramské. „Nikdo z nich polypropylen nerecykluje, každý o tom přemýšlí. Pustili jsme se do toho jako první,“ dodal.

Oddělit z vyřazených baterií polypropylen, který je jejich jedinou cennou plastovou částí, je podle Kunického problém. Proto se většinou spaluje. Kovohutě Příbram ale našly metodu, jak polypropylen po rozdrvení baterií ze směsi odstranit, a nechaly vyrobit speciální zařízení na jeho zpracování. V září dostaly první část nové technologie, poté další. Do měsíce by pak měly být hotovy provozní zkušební a zařízení by mělo začít fungovat.

Vyšší poplatek za svoz odpadu

Uherské Hradiště zvýší v příštím roce poplatek za svoz směsného komunálního odpadu o 6,8 %. Letos obyvatelé platili 468 Kč, v příštím roce to bude 500 Kč, tedy zákonem povolená nejvyšší možná částka.

Nejvhodnější pro biopaliva Brazílie

Brazílie je nejvhodnější zemí pro výrobu biopaliv, vyplývá ze žebříčku poradenské společnosti Ernst & Young. V čele pořadí letos vystřídal Spojené státy, které klesly na druhé místo, třetí Francie si naopak meziročně o jednu příčku polepšila.

Písek s podzemními kontejnery

Na šesti místech v historickém centru Písku se kontejnery na tříděný odpad skryjí pod zem. Radnice už na jaře vytypovala vhodná místa pro podzemní kontejnery, nyní je schválili i památkáři. Náklady na jedno odpadové místo se pohybují kolem 800 tisíc Kč, město chce na jejich vybudování získat dotaci z Regionálního operačního programu. V podzemí historického jádra Písku budou ukryty odpadové vany, do kterých se z povrchu bude vhažovat odpad speciálními estetickými nádobami. Vysouvací vany pak bude vyprazdňovat popelářský vůz vybavený mechanickou rukou.

Film o fiktivní jaderné havárii

Rakouská veřejnoprávní televizní a rozhlasová stanice ORF odvysílala 6. listopadu večer televizní film o fiktivní velké havárii české jaderné elektrárny Dukovany a o důsledcích této katastrofy pro rakouské příhraniční oblasti. Snímek nazvaný První den byl součástí čtyřhodinového bloku pořadů ke 30. výročí referenda o jaderné energetice, jehož výsledkem je vyhraněně protijaderný postoj země.

Prostějov má nový sběrný dvůr

Město Prostějov otevřelo v Průmyslové ulici nový sběrný dvůr. Vydalo na to 13,6 mil. Kč, z toho více než 11 mil. Kč nákladů pokryla evropská dotace z Operačního programu Životní prostředí. Město si od něj slibuje pokles výskytu černých skládek. Zamýšlená kapacita je téměř 4500 tun odpadu ročně. Na ploše o rozloze 1680 metrů čtverečních jsou umístěny kontejnery, provozní budky a sklad pro nebezpečný odpad. Provozovatelem bude společnost .A.S.A., jejíž prostějovská pobočka již provozuje sběrný dvůr v Anenské ulici.

Modernější sběrný dvůr

Služby města Jihlavy otevřely zmodernizovaný sběrný dvůr, kam obyvatelé krajského města mohou bezplatně odložit objemný odpad. Nákladem 11,4 mil. Kč vznikl v Mlýnské ulici. Staré lednice, televizory či pneumatiky do něj mohou dovézt i v sobotu.

Čtete odborný měsíčník ODPADY

Ukázkové číslo zdarma si můžete objednat na adrese

<http://ib.ihned.cz/predpl/a/nazk.php?idkamp=iHNed&tit=OD>

Informace o předplatném získáte na tel. čísle 800 11 00 22 nebo na adrese predplatne@economia.cz

Ekologie

Bursík: Předsednictví může ovlivnit klimatický balíček

Ekologickou agendu nadcházejícího českého předsednictví v Evropské unii projednával v Londýně český ministr životního prostředí Martin Bursík. Podle něj situaci Praze komplikuje fakt, že není jasné, zda se unii podaří přijmout do konce roku ambiciózní balíček pro boj s klimatickou změnou. Prohráváme závod s časem, řekl Bursík v souvislosti se zdlouhavým přijímáním nové ekologické legislativy EU. „V tomto směru bych uvítal ratifikaci Lisabonské smlouvy, která proces schvalování zjednodušuje,“ řekl po setkání s ministrem životního prostředí, výživy a záležitostí venkova Hilary Bennem.

„Pro nás je situace složitější, protože nevíme, zda se (nynější předsednické zemi) Francii podaří dojednat klimaticko-energetický balíček, který je hlavní prioritou Evropské komise,“ řekl Bursík. „Francouzi mají ambici to dokončit do konce roku, ale pokud se jim to nepodaří, přejde to na nás. A potom budeme omezeni časem, protože na přelomu března a dubna přestane Evropský parlament před volbami v podstatě fungovat.“

Podle Bursíka by ČR mohla fungovat jako most mezi dvěma tábory členských zemí, které se kolem balíčku vytvořily. „Trochu nešťastně tu došlo k rozdělení Evropy,“ dodal. Výhrady má například Itálie a řada nových členských zemí. Británie naopak důrazně bojuje s emise-

mi skleníkových plynů a v říjnu oznámila, že hodlá snížit jejich emise do roku 2050 o 80 %. Se stejným záměrem šel do voleb i příští americký prezident Barack Obama, připomněl Bursík.

Unie se loni na jaře zavázala, že do roku 2020 sníží v rámci boje proti změnám klimatu objem emisí skleníkových plynů o 20 %. Pokud by se k tomuto cíli připojily i další země světa, EU by emise snížila až o 30 %. Zároveň slíbila zvýšit podíl obnovitelné energie na krytí energetické spotřeby na pětinu. Evropská komise pak navrhla zmiňovaný balíček, tedy soubor opatření, jak těchto cílů dosáhnout. Jde třeba o změny v systému obchodování s emisními povolenkami a o zvýšení podílu biopaliv.

Pokud jde o biopaliva, Británie i ČR zastávají stejné postoje. Podporují jejich využívání s tím, že musí splňovat ekologická kritéria. Podle Bursíka jde o to, aby se v případě dovozu biopaliva nevyráběla na úkor deštných pralesů či potravinové produkce pro místní obyvatelstvo. Stejně tak musí být dostatečně efektivní a jejich výroba musí znamenat snížení emisí skleníkových plynů aspoň o 35 %, řekl Bursík, podle něhož biopaliva používaná v ČR tato kritéria splňují. S britským ministrem se shodl, že nynější finanční krize by měla být impulzem a příležitostí pro inovace a efektivitu.

Opatření na ochranu klimatu je třeba zavést rychle

Současná světová finanční krize není důvodem pro zastavení snah o ochranu klimatu, naopak je argumentem pro jejich urychlení. Na konferenci o změnách klimatu v Praze se na tom shodli ministři životního prostředí ČR, Dánska a Švédska s evropským komisařem pro životní prostředí Stavros Dimasem. „Aby se planeta ročně neoteplovala o 2 °C a více, musí mezinárodní společenství začít jednat ihned,“ prohlásil na konferenci Dimas. Šéfové evropských vlád se v polovině října rozhodli navzdory finanční krizi pokračovat v boji proti klimatickým změnám a dosáhnout do roku 2020 snížení objemu emisí oxidu uhličitého o 20 % a zvýšení podílu obnovitelných zdrojů na celkové spotřebě energie rovněž o pětinu. EU by se měla do konce roku pokusit dosáhnout konečné dohody o tzv. klimaticko-energetickém balíčku. Jeho přijetí je klíčové i podle účastníků konference. „Potřebujeme se nejprve dohodnout na evropské úrovni a potom nabídnout rozvojovým zemím finanční mechanismy, jimiž dokážeme zajistit transfer moderních technologií do rozvojových zemí a zároveň chránit tropické pralesy před kácením,“ řekl novinářům vicepremiér a ministr životního prostředí Martin Bursík. „Politická vůle něco udělat s klimatickými změnami je v celém

světě velmi vysoká,“ míní. ČR v tomto procesu může hrát důležitou roli, protože v první polovině příštího roku vystřídá v čele EU Francii. Právě na toto období připadne poslední příležitost k dohodě o základech nové úmluvy o ochraně klimatu, která by měla po roce 2012 nahradit Kjótský protokol. Globální ekonomický summit, kde se o dalším postupu proti klimatickým změnám rozhodne, se uskuteční v prosinci příštího roku v Kodani. Čeští zástupci proto budou jezdit po celém světě a přesvědčovat politiky o nutnosti dospět k dohodě; jednat budou např. v Rusku, Brazílii, Číně, Indii či v USA. „Tam už půjde o vážnější záležitost, totiž o pokus o to, abychom získali tyhle hlavní ekonomiky na palubu společně s námi, s EU, a aby se nám podařilo předjednat dohodu,“ dodal Bursík. Právě ČR přitom měla vedle dalších zemí na bruselském summitu proti chystaným opatřením výhrady. Odpůrci kritizovali komisi za to, že by si podle jejího návrhu měly elektrárenské společnosti od roku 2013 nakupovat všechny povolenky na emise skleníkových plynů. Chtějí prosadit, aby tento náběh byl postupný. Řada států pak také varuje před dopady aukcí povolenek na tzv. energeticky náročný průmysl, tedy třeba hliníkářny, ocelárny a cementárny.

Absurdita 2008

Pro podnikatele je nejnesmyslnější povinností nakládat s vytěženou ekologicky čistou zemí jako s odpadem, což je dále spojeno s náročnou administrativou. Ukázala to anketa Absurdita roku 2008, ve které podnikatelé i občané hlasovali o nejbyrokratičtější administrativní povinnosti, kterou na ně stát ukládá.

Odbyt a ceny sběrového papíru

Odbyt a ceny sběrového papíru na tuzemském i zahraničním trhu v nejbližším období nejspíše výrazně poklesnou. V tiskové zprávě to oznámil Svaz průmyslu druhotných surovin. Důvodem je klesající poptávka po papírenském zboží. Podle svazu bude mít pokles cen a odbytu velmi nepříznivý dopad na hospodaření měst, obcí i recyklačních firem, které sběrový papír dál prodávají.

Peníze na obnovitelné zdroje

Zvýšit podíl výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů na celkové spotřebě elektřiny v Česku je cílem programu Ekoenergie, který formou dotací nabízí podnikatelům 2 mld. Kč. Peníze by měly mimo jiné podpořit projekty na výrobu tepelné a elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Příjem žádostí o poskytnutí dotace bude zahájen 13. listopadu a ukončen 28. února 2009.

Maledivy šetří na novém území

Maledivská vláda bude šetřit, aby v případě, že budou Maledivy vlivem globálního oteplování zaplaveny, mohla nakoupit nová území. Britskému listu The Guardian to řekl nový maledivský prezident Mohammad Našid. Maledivy leží v Indickém oceánu a díky svým písčným plážím a průzračné vodě kolem nich platí za turistický ráj. Tvoří je 1192 korálových ostrovů. Jejich nejvyšší položený bod leží 2,3 metru nad mořskou hladinou a téměř 80 % území se nachází metr pod ní.

Festival Voda, moře, oceány

Na mezinárodním filmovém festivalu s názvem Voda, moře, oceány se v Ústí nad Labem představí 35 soutěžních snímků z 11 zemí. Čtvrtý ročník přehlídky se uskuteční 19. a 20. listopadu v klubovém kině Mumie, kde bude i hlavní centrum festivalu. Soutěžní snímky se představí také v přednáškovém sále Severočeské vědecké knihovny a promítat se bude i v dalších čtyřech ústeckých klubech.

Práslavice postaví sběrný dvůr

Obyvatelé Práslavic na Olomoucku budou moci zanedlouho odkládat nepotřebné odpady do sběrného dvůru. Vedení Práslavic se ho rozhodlo vybudovat zejména kvůli černým skládkám, jejichž likvidace je nákladná. Investice do sběrného dvora si vyžádá bezmála 13 mil. Kč, většinu uhradí státní dotace.

EU zřejmě od roku 2012 zakáže neúsporné žárovky

Evropská unie zřejmě od roku 2012 zakáže neúsporné žárovky. Novinářům to 10. října v Lucemburku po jednání ministrů energetiky členských zemí unie řekl eurokomisař pro energetiku Andris Piebalgs. Dodal, že komise v prosinci představí návrh nařízení, které by mělo postupně v domovech Evropanů tradiční vakuové žárovky nahradit jejich ekologičtějšími alternativami. Nové opatření zřejmě začne platit od roku 2010, během dalších dvou let by pak postupně úspornější žárovky měly vytlačit své méně hospodárné předchůdkyně. Podmínkou ale je, aby měly stejný poměr ceny k výkonu jako tradiční žárovky. Zároveň by měly být stejně spolehlivé a vydržet stejné zacházení.

Podle ekologické organizace WWF záměr unie představuje důležitý krok při úsilí o snížení spotřeby energie v členských zemích. Běžné žárovky prý spotřebují třikrát až pětkrát více elektřiny než jejich úspornější alternativy. „Náhrada nejméně úsporných světel nejmodernějšími technologiemi přispěje ke snížení spotřeby energie na svícení v EU o 60 %“, uvedla organizace 10. října v tiskové zprávě.

Členské státy si od opatření, které je součástí řady dalších kroků týkajících se neúsporných spotřebičů, slibují značné úspory energie. Např. v České republice by podle Střediska pro efektivní využívání energie (SEVEN) úsporné zdroje světla mohly snížit spotřebu elektřiny až o 5,7 % asi na 57 terawatthodin.

Odhady podílu osvětlení na celkové spotřebě se ale různí. Podle společnosti ČEZ se osvětlení podílí v Česku na celkové spotřebě pouze 4 %. „Masové zavádění úsporných zdrojů světla by se tedy v celkových úsporách projevilo do výše maximálně 1 %“, sdělil již dříve mluvčí ČEZ Martin Schreier.

Mezinárodní energetická agentura však odhaduje, že se osvětlení podílí na celkové spotřebě elektřiny v zemích OECD 19 %. Komise již přitom nedávno představila nařízení, které zavede úspornější světla v pouličních lampách, kancelářích nebo průmyslových závodech. Nové nařízení by mohlo snížit jejich odběr energie až o 15 %. Roční úspora by mohla činit až 38 TWh, což je zhruba tolik energie, kolik ročně spotřebuje Rumunsko.

Evropská komise chce také např. snížit spotřebu energie u set-top boxů. Těchto převaděčů digitálního televizního signálu, které se připojují ke starším typům televizorů, nyní v Evropě vzhledem k přechodu na nový typ vysílání výrazně přibývá. Přísnější limity pro tyto spotřebiče by podle komise přinesly výrazné úspory elektřiny. V celé Evropské unii by tak spotřeba set-top boxů v roce 2014, kdy má jejich využívání vrcholit, mohla klesnout ze 14 na 5 TWh ročně. Podle Piebalgs se Evropská komise chce dále v rámci směrnice Ecodesign, která má za cíl snížit dopad různých zařízení na životní prostředí, věnovat např. úsporám u bojlerů nebo vytápění.

EU začlení aerolinky do obchodování s emisemi

Evropská unie schválila plán, podle kterého se budou muset letecké společnosti od roku 2012 zapojit do systému obchodování s emisními povolenkami. Ten má za cíl omezit vypouštění skleníkových plynů do ovzduší. Tento krok zřejmě popudí letecký průmysl, který se nyní potýká s nepříznivými ekonomickými podmínkami. Plán se týká všech aerolinek létajících přes území EU. Nová pravidla si vysloužila kritiku od USA, podle nichž EU nemá právo nutit americké aerolinky létající přes Evropu k účasti na obchodování s povolenkami. Námitky vznesly i východoevropské země, protože zavedení ekologičtějších technologií bude nákladné, obzvláště v době ekonomické krize.

Začlenění letecké dopravy do systému obchodování s emisními povolenkami je součástí širšího balíku návrhů, s jehož pomocí chce unie dostat svým ambiciózním cílům v boji s klimatickými změnami. EU má závazek, že sníží objem emisí skleníkových plynů o pětinu do roku 2020; pokud se přidají i státy mimo EU, tak by to v rámci EU mělo být až o 30 %. Do roku 2020 by pak měl rovněž podíl biopaliv na celkovém objemu pohonných hmot dosáhnout v EU 10 %.

Emise z aerolinek tvoří na světě asi 3 % celkových emisí CO₂, což je hlavní ze skleníkových plynů, které jsou považovány za jeden z klíčových důvodů globálnímu oteplování.

Soudy s úřady se zjednoduší

Nejvyšší správní soud dal novou možnost obrany lidem, kteří nesouhlasí s některými rozhodnutími správ chráněných oblastí či ministerstva životního prostředí. České soudy se podle nového výkladu NSS musejí věcně zabývat žalobami, jež lidé podávají proti závazným stanoviskům úřadů vydaným podle některých ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny. Vyplývá to ze dvou nových usnesení rozšířeného senátu NSS, která mají sjednotit rozkolísané rozhodování různých soudů. Typickým příkladem sporu, na který nový verdikt správního soudu dopadá, jsou některá řízení o udělení souhlasu se stavbou na území chráněné krajinné oblasti (CHKO). Dosud se lidé mohli proti závaznému stanovisku správy CHKO odvolat na ministerstvo životního prostředí. Pokud poté ještě podali žalobu, většina soudů ji odmítla projednat. Nyní by se praxe měla změnit. Stanoviska úřadů, jež chrání přírodu a krajinu, totiž podle NSS často mají zásadní dopad. Proto by měla být bezprostředně přezkoumatelná soudem.

Čechy trápí ekologické problémy

Kvalita životního prostředí je největším současným problémem – podle průzkumu společnosti Median ekologické problémy trápí skoro třetinu Čechů. Na druhém místě respondenti uváděli osobní ekonomické problémy a třetí místo obsadila politická kultura představitelů země. Oba tyto problémy shodně trápí více než desetinu lidí. Median uskutečnil průzkum v první polovině roku, zúčastnilo se ho 7460 náhodně vybraných obyvatel

Vědkyně soutěžily o granty

Rekordních 37 uchazeček se přihlásilo do soutěže pro mladé vědkyně, ve které tři nejlepší mohou dostat stipendium 200 tisíc Kč. Loni se o tyto vědecké granty ucházelo 26 vědkyň. Jde již o 3. ročník národního stipendijního projektu České komise pro UNESCO, kosmetické firmy L'Oréal ČR a Akademie věd s názvem „Svět potřebuje vědu a věda potřebuje ženy“. Věk přihlášených vědkyň nesmí přesáhnout 35 let. Stipendium je součástí mezinárodního projektu For Women in Science (Pro ženy ve vědě). Vyhlášení výsledků se uskuteční 27. ledna 2009.

Výběr provozovatele čistíčky

Obec Zdiby nedaleko Prahy dostala pokutu 100 tisíc Kč za chybný výběr provozovatele kanalizace a čistírny odpadních vod. Oslovila jedinou firmu, podle Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže měla ale zakázku nabídnout více zájemcům. Verdikt je pravomocný, obec se může obrátit na soud.